

- egger." PhD Columbia U., 1952, philosophy.
- Stevens, Eldon, "Kierkegaard's Category of Existence." PhD U. of Colorado, 1963, philosophy.
- Stines, James William, "Phenomenology of Language in the Thought of Søren Kierkegaard." PhD Duke U., 1970, religion.
- Sugerman, Shirley Greene, "Sin and Madness: A Study of the Self in Søren Kierkegaard and Ronald D Laing." PhD Drew U., 1970, religion.
- Sullivan, Frank Russell, "Faith and Reason in Kierkegaard." PhD Boston University, 1973.
- Thompson, Hugo W., "Ethics and Religion in the philosophy of Kierkegaard." PhD Yale U., 1945, religion.
- Thompson, Josiah B., "The Lonely Labyrinth: A Study in the Pseudonymous Works of Søren Kierkegaard 1843-1846." PhD Yale U., 1964, philosophy.<sup>2</sup>
- Truchon, Thérèse, "L' 'Individu' chez Kierkegaard." PhD U. of Montreal/Canada 1967, philosophy.
- Tweedie, Donald F., Jr., "The significance of dread in the thought of Kierkegaard and Heidegger." PhD Boston U., 1954, philosophy.
- Underwood, Byron E., "Kierkegaard's Category of the Concrete Individual." PhD Harvard U., 1966, philosophy.
- Van Roekel, Joseph G., "Decisive Christianity in the authorship of Søren Kierkegaard." PhD Southern Baptist U., 1954, religion.
- Wade, Donald Wance, "The Concept of Individuality in Søren Kierkegaard." PhD U. of Toronto, 1944, philosophy.
- Wiseman, William J. J., "Subjectivity in the existential method of Søren Kierkegaard." PhD Temple U., 1948, philosophy.
- Wolf William J., "Alienation and reconciliation in the writings of Søren Kierkegaard." PhD Union Theological Seminary, 1945, religion.
- Wyschogrod, Michael, "Kierkegaard and Heidegger: The Ontology of Existence." PhD Columbia U., 1953, philosophy.<sup>3</sup>

### Noter

Den tyske jurist Friedrich Mouty har offentliggjort sin inanguraldissertation for den juridiske doktorgrad under titlen »Zum Rechtsgedanken bei Kierkegaard« (Dissertationsdruck, München 1969, 332 pp.). Emnet, der er ganske tilbagetrædende hos Kierkegaard, har forfatteren nærmest benyttet som en anledning til ret vidtløftige betragtninger over Kierkegaards tænkning i al-

2 Published as a book, *The Lonely Labyrinth: Kierkegaard's Pseudonymous Works*. Carbondale: Southern Illinois UP, 1967.

3 Published as a book, *Kierkegaard and Heidegger: The Ontology of Existence*. New York: Humanities Press, 1954. 2nd ed., 1970.

mindelighed og til at anstille nogle sammenligninger og overvejelser af samfundsteoretisk art.

Dr. G. Malantschuks indledede og kommenterede udgave af »Den bevæbnede Neutralitet« er udkommet i italiensk oversættelse med en meget udførlig afhandling af Prof. Mariano Cristaldi (A. M. Sordino Editore, Messina 1972, 210 pp.).

Søren Kierkegaard Society in Japan (Osaka) har i 1969 udsendt 6. bind af »Kierkegaard-Studiet«, ledsaget af et hæfte, kaldet »International Edition« med resuméer på engelsk, tysk, fransk og dansk af bidragene til den japanske udgave. Indholdet spænder vidt, fra tolkninger af Kierkegaard og sammenligninger med så forskellige tænkere som Heidegger og Hegel, til filologisk-historiske undersøgelser som prof. Henning Fengers skarpsindige datering af brevene til Regine Olsen.

Aage Jørgensen har på Akademisk Boghandels Forlag (Århus 1971) udgivet, hvad han beskedent kalder »Søren Kierkegaard-litteratur 1961–70, en foreløbig bibliografi«. Faktisk er det en såre nyttig fortegnelse over 779 publikationer, fra de største til de mindste. Særlig nyttigt er det, at den flittige biograf ofte ved de enkelte numre har anført, hvor de er blevet recenserede.

På Vandenhoeck & Ruprecht Verlag (Göttingen) er i 1971 udkommet en

monografi om udviklingsgangen i Martensens teologi af Hermann Brandt: *Gotteserkenntnis und Weltentfremdung* (269 pp.).

Efter en biografisk skizze, der naturligt nok i høj grad støtter sig på dr. Skat Arildsens grundlærde værk fra 1932 og de senere udgivne Brevsamlinger, går forfatteren over til en gennemgang af faserne i Martensens udvikling. Først får læseren en nogenlunde fyldig redegørelse for Martensens tilegnelse af den spekulative metode, derpå hævder han den ældre Schellings positive betydning for den videre udformning af Martensens teologi. Efter disse to afsnit følger så en meget omhyggelig redegørelse for Martensens dogmatik og en lige så grundig for Martensens etik, der afsluttes med en kort paragraf om Martensen og Kierkegaard. Efter en endnu kortere om Martensens tilflugt til theosofien sammenfatter forfatteren resultaterne af sin undersøgelse.

Uden at gå i enkeltheder kan det siges, at forfatterens karakteristik af Martensen som spekulativ formidlings-teolog i forrige århundrede – svarende forbavsende nøje til Paul Tillich i vort – er træffende og vel underbygget. Original er denne karakteristik dog ikke, og det havde ikke været upassende for en ung forsker mere udtalt end det nu er tilfældet at vedkende sig sin vidtgaaende afhængighed af dr. Arildsens værk.

Stærkere end sin forgænger betoner forfatteren Schellings positive betydning for grundlæggelsen af Martensens

teologiske system og den nu ellers helt glemte kulturhistoriker Wilhelm Heinrich Riehls indflydelse på udformningen af Martensens socialetik er han ene om at hævde. Medens Riehls indflydelse forekommer overbevisende godtgjort, kan det samme ikke siges for Schellings vedkommende. Hvad denne filosof angår i hans betydning for Martensen, beholder dr. Arildsen ret.

For Kierkegaard-forskningen er forfatterens bog af interesse ikke blot ved de få, vellykkede sider, han har skrevet om forholdet mellem SK og Martensen, men ved at give en overskuelig, klar tolkning af den helhedsanskuelse, SK så skarpt vendte sig imod.

*Niels Thulstrup.*

Dr. phil. Anton Hügli har publiceret en særdeles minutiøs og klar Analyse under Titlen *Die Erkenntnis der Subjektivität und die Objektivität des Erkennens bei Sören Kierkegaard* (Basler Beiträge zur Philosophie und ihrer Geschichte, hrsgg. von H. A. Salmony, Bd. 7, Editio Academica), Zürich 1973, 354 pp. – En fyldig Recension vil fremkomme i næste Bind *Kierkegaardiana*.

Festskrift udgivet af Københavns Universitet i anledning af universitetets årsfest november 1973 indeholder en større afhandling af dr. Helge Hultberg om »Den unge Henrich Steffens 1773–1811«, hvori oplyses (p. 114), at forfatteren vil udgive en særlig bog om »Steffens und Kierkegaard«.

Bradley R. Dewey – kendt for sin Kierkegaard-bog *The New Obedience* – har i *Fund og Forskning i Det kongelige Biblioteks Samlinger XX*, 1973, publiceret en afhandling: »Søren Kierkegaard's Diary of the Seducer. A History of its Use and Abuse in International Print« (pp. 137–157 med dansk resumé pp. 162–164).

Forfatteren gør rede for, hvorledes der foruden udgaver og oversættelser af hele *Enten–Eller* siden 1894 er udkommet 34 forskellige separatudgaver på 13 sprog af »Forførerens Dagbog«, hvoraf adskillige illustrerede. Efter sin gennemgang af disse mange udgaver når forfatteren til det resultat, at hovedparten af dem præges af vilkårlig behandling af teksten og af smagløse illustrationer.

Den mest hæderlige undtagelse er efter forfatterens dom en tysk udgave, hvis illustrationer er hentet fra den mecklenburgske genremaler Fr. Georg Kerstings (1783–1847) produktion. Denne maler blev uddannet på Kunstakademiet i København ca. 1806–07 og udstillede på Charlottenborg 1809.

Som en begyndelse på en undersøgelse af et hidtil for lidet påagtet område i Kierkegaardforskningen må Dewey's afhandling hilses velkommen, og det håb kan udtrykkes, at en kyndig bog- og kunsthistoriker vil påtage sig den opgave af skrive Kierkegaard-udgavernes historie.

*Niels Thulstrup.*

Cornelio Fabro har på forlaget Sansoni i Firenze udgivet sine oversættelser af Kierkegaards hovedværker med meget fyldige indledninger og noter under titlen »Søren Kierkegaard Opere a Cura di Cornelio Fabro« (Firenze 1972, 1026 pp.). Det loyale og repræsentative udvalg er delt i fire grupper, nemlig den æstetisk-etiske (Victor Eremita og Johannes de Silentio), den filosofiske (Vigilius Haufniensis og Johannes Climacus), den indirekte kristelige (Anti-Climacus), den direkte kristelige. Udvalget sluttet med talen om Guds uforanderlighed.

*N. Th.*

I en lille bog med en stor titel »Teologi og Filosofi« (G. E. C. Gad, Kbhvn. 1974) har J. H. Schjørring udgivet nogle breve og kortfattede redegørelser

for hegelianismen i dansk teologi, idet opmærksomheden samles om C. E. Scharling, H. L. Martensen, A. F. Beck og P. M. Stilling. Flere hidtil ukendte nuancer og brydninger kommer for dagens lys i dette skrift, der ikke mindst for Kierkegaard-læsere er af interesse.

*N. Th.*

Den smukkeste udgave af »Kierkegaardske Papirer, Forlovelsen«, der indtil nu har set dagens lys, er uden nogen tvivl professor Masaru Otanis japanske oversættelse med kommentarer (1974). Bogen, der fremtræder som en perle i skøn indfatning, har illustrationer, hvoraf nogle i farver. Der er al god grund til at hilse prof. Masaru Otanis udgave velkommen med taknemmelighed og beundring.

*N. Th.*